

SELMECI ÚJSÁG

Társadalmi hetilap.

Előfizetési árak.		Felelős szerkesztő	Kiadó és laptulajdonos:	Hirdetési díjak millimeter árszabás szerint.
Selmebányán:	Vidéken:	Wagner László dr.	Nádósy Ferenc	Nyilttér sora 40 fillér.
Egész évre 8 K — f.	Egész évre 9 K — f.	Selmebánya.	Zólyom.	Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.
Félévre 4 K — f.	Félévre 4 K 50 f.	Szerkesztőség: Deák Ferenc-utca 2.	(Telefon szám. 11.)	
Negyedévre 2 K — f.	Negyedévre 2 K 30 f.			
Megjelenik minden csütörtökön.		Főmunkatársak: A főiskola hallgatói.	Kéziratokat nem adunk vissza.	

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk

Üdvözet.

A város utcái megint népesek már, itt van az aranyifjuság. Szívünk egész melegével köszöntjük őket. Örvendünk, hogy itt vannak, mint a pusztasivatagon fáradtan járó vándor, mikor zöldelő ligetet lát. Jól esik látni olyanoikat, kik még telve vannak eszményi felfogással, reménnyel, vággyal, kiknek lényén meglátszik még a romlatlanság varázslatos himpora. Nálunk az élet piszkos hullámaikat fogják majd látni — csodálkozva.

Ne csodálkozzatok kedves ifjak, az élet mindenütt érdekharc, tülekedése az élni akaróknak, mindenütt anyagi a cél, több a salak, mint a szinarany. A hullámokat ez teszi piszkossá. A helyek közötti különbség csak az, hogy az éheesebb ember kétségbeesettebben harcol és csunyábban, mint a jóllakott, a szegényebb nép erkölestelenebb, mint a jobbmódu s nálunk csak szegény van. Sok, nagyon sok szegény, lélekben, testben. Ha látni fogtok rosszat és undorítót, a végső okot mindenütt a pénzben, értékben találhatjátok meg. Az élet hullámai mindenütt zagyvák.

Kérünk, ne riadjatok meg. Az élet a legjobb és a legnagyobb mester, leg-

jobb tanítani ez tud, másutt többet és jobbat nem tanulhattok mint nálunk. Itt tanulhatjátok meg igazán, hogyan nem szabad gondolkoznotok, mit nem szabad tennetek. A szépnek s jónak fogalmát jól megalkotni csak úgy lehet, ha csunyát és rosszat láthatunk. Ezt látva tudjuk csak megismerni a szépnek becsét, megbecsülni a jót és nemeset. A nagy sokaságban sok szépet és jót is találtok majd, a salakban szinaranyat, keressétek, kutassátok ezt s ha megtaláljátok, becsüljétek meg nagyon.

A ti lelketek még szinarany, szivetek romlatlan, a rossz, ha látjátok erőt venni rajtatok nem tud, a piszkok rátok még nem tapad, csak óvakodjatok és tanuljatok. Valahogy eszetekbe ne jusson, hogy a sok rossz közt nektek jónak lenni felesleges. Az igaz gyémánt a sárban is tündöklök és becses. Törekedjétek arra, hogy kiválók és becsültek legyetek.

Példát csak a jókról vegyetek s a jó példával magatok elöl menjétek. Az nem törvény, hogy a fiatalabbnak más után kell indulni, csak előítélet; a jót kell nézni s követni azt kell, ha fiatalabb teszi is. Legyetek jók és nemesek,

hogy mások kövessenek, az iskolában tanuljatok, az életben tanítsatok.

Legyetek jó hazafiak. Ez a föld szülő anyátok. Szeressétek nagyon, de nagyon. Az a gyermek, mely szülőföldjét az országot megtagadja, a legrutabb bünt követi el, melynek büntetése soha el nem marad. Ne nézzétek más miként cselekszik és gondolkozik, ti csak szivetekre hallgassatok, az sosem csal. Ha halljátok, amit annyiszor hallani, hogy a küzdelem hasztalan, rá se hederítsetek, hanem csak küzdjétek. A hazaért küzdeni érdemes, meghalni szép dolog. Legyetek hősök, ezzel buzdítani fogtok másokat is.

A csalfa tanokra ne hallgassatok, a rossz mindenkit rosszá tenni törekszik, hogy ne keljen restelkednie. Az érdek-küzdelmet, ha látjátok s halljátok majd, hogy önmagát az embernek eszményi dolgokért feláldozni ostobaság, kérünk, ne higgyétek. Ez nem igaz, a nemes és szép mindig az marad, ezért küzdeni érdemes. Jutalma ennek soha el nem marad. Nyugodtak és elégedettek lesztek s ez olyan kincs, melyet vagyonnal, pénzzel pótolni nem lehet.

Az érdek jogos, de csak akkor, ha a közérdekből folyik, azzal összhang-

Igaz történetek.

— A „Selmecei Újság“ eredeti tárcája —
Írta: — assy.

(Folytatás.)

A segédeknel hagytam el. Ugy-e?

A segédek keresése borzasztó, valóságos utonállás. Kiválasztunk egy pár embert, a jobbkat, azokat sorba vesszük és belekényszerítjük őket a lovagiaskodásba. Enyhítő körülményül csak az szolgálhat, hogy az ilyen ügyekben szivességre számot tarthat, mert mindenkiel történhetik baleset és csak így remélheti mindenki, hogy viszont szivességre talál. Szóval a szivesség megtétele baleset ellenvaló biztosítás.

Az utonálláshoz nem értek, rosszul tudok kérni és a kunyorálással megalázni nem szeretem magamat, mégis meg kellett tenni. Nehezen ment, de sikerült mindjárt. Eltaláltam, hogy kik nem tartoznak a tömegbe.

Az eljárás megindítása megtörtént. Én azt hittem, hogy olyan emberekre lesz szükségem, kik a fegyverforgatáshoz nagyon értenek és a vértől nem félnek, az először felkért segédek helyett katonákat

kerestem, de találnom nem sikerült, újból a derekabb emberekhez fordultam. Megint találtam és szerencsém volt, mert a választottak dusan voltak felfegyverkezve ésszel és bátorsággal. A következmények igazolták, hogy nem fegyverre de észre volt szükség. Örömem határtalan volt, amikor megint olyanokra találtam, akik különbek a többinél, nem a tömeggel ujongani, de a küzdővel küzdeni akartak és küzdöttek erősen, hatalmasan.

A harc megindult. A hanyatló Róma cirkuszai jutottak eszembe, azok, melyekben állatokat bocsátottak az emberre s a tömeg, a népség vad ujongással nézte az egyenlőtlen harcot, kéjes vággyal várta a véget, amikor a bestiák széttépik a védtelen embert. A tömeg szivszorongva nézi a viaskodást, de segítségre menni, nem jut eszébe senkinek. Akkor is úgy volt, mint ma. Az embernek gyöngeségében rejlik az a természete, hogy az erősebbhez szít, a gyöngébb letiprásában gyönyörködni tud, jobb szeret a győzővel hallalítani kiáltani, mint a gyöngébbel küzdeni. Ilyen csak kevés van. Most is kéjes érzéssel nézik a gyilkolást, csak a gyilkolásnak módja más.

A halálra szántat védeni nem szokás, ez oktalanság. Le vele! Öljétek meg! Ez a tömegnek jelszava ma is, mint azelőtt.

Képzeletemben láttam, amint az emberre orozslánt eresztenek. Láttam a nemes vad szilaj dühét, a sörény lobogását, de aztán a ketrecből rókát láttam előbujni. Dühös volt az is és fogait vicsorgatta, harapni és marni akart, de csak oldalról, szembeszállni nem mert. Várta az ember mikor botlik meg, hogy akkor rontson rá, de hasztalan, az ember ált és várt s a róka támadni nem akart. Ez az állat élővel, erősebbel szembeszállni nem tudott, mert nem természete. De hagyjuk a képzelet játékát, a való talán szebb és nemesebb.

Nem. A hare olyan volt, mint a támadás, a gyöngeségek hosszú sorozata, melyre szabály nem létezik, mert ezt paragrafusba szedni nem szokták, nem is lehet. A botlást lesték itt is, hogy akkor öljenek meg, amikor azt hitték, hogy botlottam, vadul felujongtak a tömeg pedig tapsolt és ordított: Most az idő rajta! Öljétek meg. Szeretném az embereket nagyon, de nagyon tisztelni, de nem birom. A tökéletlenség

zatos. A közérdekért küzdve az egyéni érdeket is leghathatósabbán lehet elősegíteni s ez a küzdelem már nemcsak mert másokért is küzdötök. A másokkal nem törődő érdek már nem érdek, hanem önzés, mely csak mások kárával boldogul. Küzdjétek a közérdekért.

Isten hozott ifjuság!

Lovagias ügyek.

Az én ügyeimről lévén szó, tartózkodni kívánok a vélemény nyilvánítástól és csak arra szoritkozom, hogy a tényeket sorolom fel a vélemények megalkotásához szükséges dolgok forrasszerű leközlésével. A becsületbeli ügyek elintézése semmiesetre sem tartozik a nyilvánosság elé és sajtó útján való közzétételük csak akkor jogosult, ha a sértés nyilvánosan történt vagy sajtó útján köztudomásra jutott volna. (Clair: Párbaj Codex 1897. évi kiadás 60. oldal.)

Sajnos, az én ügyeimben az utóbbi esetek forognak fenn, sőt a sértések egyenesen a sajtó útján lettek ellenem elkövetve, tehát nem csak jogom van a nyilvánosság igénybevételére, de kötelességem is azt igénybevenni, mert e lapnak felelős szerkesztője lévén, a közönség méltán kérheti tőlem számon, hogy én, aki annyiszor hangoztatom az erkölcsi felfogást, a magam ügyeiben helyesen jártam-e el?

Kérem, ítélkezzenek.

A tény az, hogy én azokat, akik engem megsértettek, soha semmivel sem bántottam meg becsületükben. Arra a felvethető kérdésre pedig, vajjon másokat nem-e bántottam meg, válaszom az, hogy ha ez megtörtént, teljes elégtételt adtam jószántamból. S ha bárki akadna, aki elégtételre igényt tart, annak készen vagyok azt időre

mindjárt szemembe ötlök s akkor minden jóakaratomnak vége, — az utálat vesz rajtam erőt. Ez irtóztató.

Tenta és papír, ez a modern lovagiasság fegyvere s ez omlott bőven. Az emberek általánosságban órával kezükben lesik a percek, meddig kell lovagiasaknak látszaniok s amikor a perc elmúlt, nagyott lélegzenek, ledobják az álarcot és gyilkot keresnek. Ezt a borzasztó szerszámot »befejezetlen ügy«-nek nevezik. Ha ilyen találunk jaj az ellenfélnek, irgalmatlanul hátsába döfik. Ez biztos és jó szerszám, halálos sebet ejt. A modern lovagiasság a sértésnél kezdődik és az erkölcsi gyilkolásnál végződik vagy — komédia. Lovagiaskodás lovagiasság nélkül. Harc gyilkokkal vér nélkül.

Oh! még élek, nem sebesítettek meg úgy érzem. Igazán nem tehetek róla, hogy vért senkisémet látott, de . . . sokat, nagyon sokat vesztettem, bizni az emberekben most még kevésbé tudok s a tömeget még jobban — utálok. Talán, de nem biztosan tudom, hogy nagyon, de nagyon gyarló vagyok én is, de a tömeghez nem tartozom. Amikor majd oda esem utálni fogom magamat is és akkor . . . Uram! bocsás meg.

és órára való tekintet nélkül bármikor megadni. Eddig tőlem elégtételt még senki sem kért.

A társadalom és a lovagiasság elveinél fogva, mindenki, aki sért, tartozik a sértett félnek elégtételt is adni. (Ugyanott 51. oldal). Lovagias ember mindenkinek elégtételt ad, akit megsértett (u. o. 56. oldal). Lovagias ember sohasem fog vonakodni annak a sértésnek jóvátételétől, amelyet elkövetett, föltéve természetesen, hogy segédei elfogadható és becsületével összeegyeztethető módot tanácsolnak neki. (U. o. 75. oldal.) *Ezek sarkalatos igazságok, melyekből a vélemények megalkotásánál kiindulni kell.*

Lapunknak 1907. évi szeptember 26-án kiadott 39. számában „Harc“ cím alatt azt irtam, hogy Guba Pál kegyesrendi tanár ellen indított mozgalom, felekezeti gyűlésből eredő hajsza. Ebben a közleményben ez is meg volt írva: »A távollevő ellen (ez Guba Pál) saját kartársai lettek fellázítva. Az alattomos támadás nyíltan fellépni sohasem mer, hanem eszközöket keres. Sajnos! akadtak olyanok, akik nem látva tisztán, saját kartársuk ellen feljelentést tenni nem resteltek a gimnázium főigazgatójánál oly nevetésgesen gyerekes vádak felhozásával, melyek a mozgalmat erősen jellemzik.«

Tőlem ismétlem ezért mai napig senki elégtételt nem kért, ellenben a „Selmecbányai Híradó“-ban 1907. szeptember 28-án Zsitvay János gimnáziumi tanár ur a következő nyilatkozatot adta ki:

„A Selmeci Ujságban folyó hó 26-án *Harc* cím alatt megjelent cikk sokszoros *oktalanságokat és célzatos ferdítéseket* tartalmaz. Foglalkozik pedig a nevezett cikk Guba Pál kartársamnak a Kraján ügyben szenvedett sérelmével. Kijelentem, hogy én vagyok az, ki Guba Pál ellen annak rendje, módja szerint előljáróságunk előtt panaszt tettem. Tartalmáról nem nyilatkozom; más fórumra bízom annak eldöntését, vajjon gyerekségek voltak-e az abban foglaltak. A „Selmeci Ujság“ feltolakodó erkölcsbiróságát visszautasítom. *Szemtelen rágalom* azon nyilatkozata, mintha az említett feljelentés más felekezeti felbujtás következménye volna. Én panaszommal 1907. évi március 25-én léptem első ízben előljáróságom elé, amikor a Kraján ügy nem is létezett. Nem tehetek róla, ha szeptemberig kinyult. Sokkal jobban megvédelmelte volna Guba Pál kollegámat a felekezeti hajsza ellen, ha annak idején hozza nyilvánosságra, hogy a Kraján cikkének értelmi szerzője a Selmeci Ujság szerkesztője. Akinek az *urias magatartásról csak ennyi érzéke van, az ne tolakodjék embertársainak bírójává*. Négy hónapos hallgatásával vétett saját maga ellen, vétett Guba Pál ellen, vétett tanári testületünk minden tagja ellen, midőn Guba Pál kollégáinkkal más felekezeti polgártársaink előtt a gyanu terhében osztozkodtunk“.

Én ezt a közleményt magamra nézve sértőnek találtam. Az elégtételkérésnek két neme van: a törvényes és társadalmi, az ugynevezett lovagias eljárás. Minthogy a lovagias eljárás szabályai szerint az, ki a sértésekért törvényes, büntető uton kér elégtételt, a lovagias elégtételkérés jogát elveszti (u. o. 50. old.) s az, aki ilyen uton

nem kér elégtételt, egyszer és mindenkorra elveszti a lovagias eljárásra való képesítettségét, én pedig azt elveszteni nem akartam, megfelelő időben *segédeket* küldtem Zsitvay János urhoz.

Az én és Zsitvay János ur segédei között lefolyt tárgyalás eredményét a következő jegyzőkönyv tünteti fel:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett 1907. október 2-án d. u. 2 órakor Selmecbányán.

Jelenlevők az alólírottak.

Dr. Wagner László ur megbízottai lovagias elégtételt kérnek Zsitvay János urtól a Selmecbányai Híradó 1907. szeptember 29-iki számában foglalt „Nyilatkozat“ című közleményben előforduló és véleményük szerint dr. Wagner László ur egyéni becsületét is sértő kifejezésekért. Elégtételképpen a kérdéses sértő kifejezéseknek a Selmecbányai Híradó legközelebbi számában leendő visszavonását és bocsánatkérést kívánnak, ennek meg nem adása esetén pedig fegyveres elégtételt.

Zsitvay János ur megbízottai megbízójuk utasításához *szorosán tartva magukat* kijelentik, hogy Zsitvay János ur nyilatkozatában *dr. Wagner László urat személyében sérteni nem akarta és nem sértette*; a sértőknek vett kijelentések „sokszoros oktalanságok“, „célzatos ferdítések“, „szemtelen rágalom“ sem vonatkoznak dr. Wagner László ur személyére, de csak bírálatai azon modornak, melyet a Selmeci Ujság „Harc“ című cikkében valóban a tények nem helyes időbeli csoportosításával s ebből vont következtetésekkel meg kifejezésekkel épp oly sértők voltak és lehetnek azokra, kikre a cikk a gyanut terelhetette s akik között maga Zsitvay János is volt. Ezért tartotta szükségesnek Zsitvay János nyilatkozni s tette ezt hasonló s a dr. Wagner László ur által sértőnek talált formában.

Midőn tehát kijelenti Zsitvay János, hogy dr. Wagner László urat személyében nem sértette és sérteni nem akarta, kijelenti azt is, hogy „Nyilatkozat“-ából semmit vissza nem von, bocsánatot nem kér, fegyveres elégtételt pedig nem ad azért, mert királyi katolikus gimnáziumi tanár lévén, rendszabályai ezt a legszigorubban, állásvesztés terhe mellett tiltják.

Dr. Wagner László ur megbízottai kijelentik, hogy amennyiben a „Selmeci Ujság“ 1907. szeptember 26-iki számában megjelent és a „Harc“ című vezércikkben foglaltakat *bárki magára nézve sértőnek veszi, annak*, — *dacára a kihívási idő leteltének, megbízójuk bármikor hajlandó lovagias elégtételt adni*; kijelentik továbbá, hogy a felajánlott elégtételt az ügy lovagias elintézésére elegendőnek nem találván, a fegyveres elégtétel megtagadása folytán az ügyet a maguk részéről befejezettnek nyilvánítják. Kmf. Singer Lajos s. k. Bársony Árpád s. k. mint dr. Wagner László ur megbízottai. Sztancsaj Miklós s. k. Suhajda Lajos s. k. mint Zsitvay János ur megbízottai.

Ezen jegyzőkönyvet segédeim a következő levél kíséretében bocsátották rendelkezésemre.

Tekintetes dr. Wagner László urnak Helyben. Igen tisztelt ügyvéd ur! Zsitvay János ur elleni lovagias ügyében megbízásához képest eljárva, ez ügyben tárgyalásaink eredményeképp felvett jegyzőkönyvet azzal van szerencsénk átszarmaztatni, hogy az ügyet *Ügyvéd ur részéről a lovagias szabályai szerint befejezettnek nyilvánítjuk*. Bizalmát köszönve vagyunk kiváló tisztelettel Selmechányán 1907. évi október hó 2-án. Singer Lajos s. k. Bársony Árpád s. k.

A jegyzőkönyv, a melyben a segédek kijelentik, hogy a kihívott a kihívást közvetlenül vagy közvetve visszautasította, a a kihívóra nézve lényegileg éppen annyit jelent, mintha párbajt vívott volna ellenfelével. Ennélfogva semmiképen sem helyeselhető, ha a kihívó a jegyzőkönyv alapján gyávasági nyilatkozatokat, vagy pláne valamelyes tettlegességgel akarja lovagias elégtételre kényszeríteni ellenfelét. (U. o. 60. old.)

Ezen felfogás folytán én ezt az ügyet a magam részéről tényleg befejezettnek tekintem.

A másik ügy pedig ez:

Kuti István rendőrkapitány ur a »Selmechányai Híradó« felelős szerkesztője lapjának 39. számában szeptember 28-án »Egyszer és utóljára« című közleményében személyemmel név szerint foglalkozott. E közlemény legsértőbb részei ezek: »ez rettenetes férfiallan, közönséges eljárás«, »nem volt észbelileg és erkölcsileg beszámítható állapotban«, »ön orvul támad és ártatlan emberek becsületében gázol s nem kiméli még a családi szentélyt sem. Mint a veszett eb kóbor utjában ész nélkül megmar mindenkit, a kivel találkozik.«

A lap szeptember 28-án este 6 óra után lett kiadva. A kiadást követőleg a függetlenségi és 48-as pártkör vál. ülésén, ahol lapunk szolgálatában voltam jelen, Kuti István ur még erősebben sértő kifejezésekkel illetett és bántott meg becsületemben.

Én az ideiglenes segéd tisztség elvállalására Hermann Miksa és Bolemann Géza főiskolai tanár urakat kértem fel, akik erre vállalkoztak is és 29-én délelőtt 11 óra felé jelentek meg Kuti István urnál. Eljárásukról a következő levélben értesítettek:

»Selmechánya, 1907. IX/29. Tekintetes dr. Wagner László urnak ügyvéd s lapszerkesztő Helyben. Becses megbízása folytán ma délelőtt megjelentünk Kuti István urnál rendőrfőkapitány és lapszerkesztő, s a következőket jelentettük be: 1. Ügyvéd ur a »Selmechányai Híradó« f. é. 39. számában megjelent »Egyszer s utóljára« c. cikket Önre nézve sérelmesnek tartja s különösen ezekért a passzusokért: »... ez ügynek megindulása óta nem volt észbelileg és erkölcsileg beszámítható állapotban« valamint ezért: »... mint a veszett eb.« lovagias elégtételt követel attól, aki a cikkért a felelősséget vállalja. 2. Alulírott Hermann Miksa súlyosabb természetű betegsége, mindkét alulírott pedig hivatalos elfoglaltságára való tekintetből, nem vállaltuk el a segédkezést az ügy teljes lebonyolítására, hanem arra szorítkozunk, hogy a lovagias eljárást a szokásos határidőn belül megindítsuk s ennél fogva 3. kérjük Kuti

urat hogy abban az esetben, ha a cikkért a felelősséget vállalná, sziveskedjék tudomásul venni, hogy dr. Wagner ur *sürgősen elutazván, a végleges* segédeket 48 órán belül megfogja nevezni, valamint kérjük arra is, hogy akkorára az ő részéről is sziveskedjék a két segédet az ügy lebonyolítására megnevezni. Kuti ur ezek után kijelentette, hogy 1. mint felelős szerkesztő, a kérdéses ügyben is vállalja a felelősséget, 2. bejelentéseinket tudomásul veszi s ezért a kívánt haladékba beleegyezik s *segédeit* annak idejében és idejekorán megfogja nevezni annyival is inkább, mert a *lovagias elégtétel adására hajlandó*. Megbízatásunknak a körülmények parancsolta módon és előzetes megállapodásunknak megfelelően eleget téve, maradtunk készséges hivei Hermann Miksa s. k. főiskolai tanár, Bolemann Géza s. k. főiskolai tanár.«

Én az ügy nagyon gyors lebonyolítása érdekében katonatisztekét óhajtván segédeimül Hermann Miksa és Bolemann Géza főiskolai tanár uraktól előadottak szerint még az nap délután a 2.55 kor induló vonattal Besztercebányára indultam. Többet látták és tudják ezt. A Besztercebányára késve hét óra után érkező vonatról leszállva egyenesen a honvédség ezredparancsnokának lakására siettem. Ezt nem találva otthon, helyettesének mondott Hauser Sándor őrnagy urhoz mentem. Nevezett őrnagy ur szives volt nekem négy tisztet ajánlani és háromhoz a következő ajánló sorokat adta: »Kedves barátom! Dr. Wagner László ur lovagias ügyének elintézésére téged ajánlottalak. Szervusz Hauser őrnagy.«

Az ajánlott urak közül Sáfrán Géza százados urat és Szőke Aladár főhadnagy urat még aznap éjjel felkerestem. Az előbbi nem volt otthon, mert Edelénybe utazott, az utóbbi azzal mentette ki magát, hogy másnap elutazik. Másnap reggel Zachar Pál főhadnagy urat és Pokorny Gusztáv százados urat kerestem fel. Az utóbbit nem találtam otthon de az ajánló levelet hagytam nála. Erre a Rák szállóban délelőtt 12 óra felé felkerestem és kimentette magát szóval, Zachar Pál főhadnagy ur pedig a következő levelet írta: »Mélyen tisztelt ügyvéd ur! Sajnálattal jelentem, hogy megtisztelő megbízását el nem fogadhatom. Kuti főkapitány ur velem bajtársi viszonyban volt és azután is tudtommal több alkalommal bajtársaimmal baráti szolgálatokat tett és így igen rossz néven vehetné azt, hogy ellene rendelkezésére becsátanám magam. Az ily fellépésnek oly ellenséges színezete lenne, amelyet kerülni óhajtanék. Kiváló tisztelettel Besztercebánya, 1907. IX/30. Zachar Pál s. k. főhadnagy.«

A nap mulott és több helyen már nem volt időbeli lehetőségem eljárni. Hazajöttem, hogy a határidőt el ne mulasszam. Vasuton este fél 8-kor érkeztem vissza Selmechányára. Másnap reggel azonnal segédeket kértem fel városunkban, a kik a kapott halasztási időn belül jelentkeztek is Kuti István urnál.

A segédek tárgyalását a következő jegyzőkönyv tünteti fel:

Jegyzőkönyv

Felvétetett Selmechányán 1907. október 1-én este 7 órakor az uri kaszinó helyiségében dr. Wagner László és Kuti István

urak közt felmerült lovagias ügyben. Jelen voltak alulírottak. 1. dr. Wagner László ur megbízottai előadják, hogy lovagias elégtételt kérnek Kuti István urtól a Selmechányai Híradó 1907. szeptember 29-iki számában foglalt »Egyszer s utóljára« című közleményben előforduló és véleményük szerint dr. Wagner László ur becsületét sértő kifejezésekért. Ugyazintén elégtételt kérnek azokért a sértésekért, amelyeket Kuti István ur dr. Wagner László ur ellen Selmechányán 1907. szept. 28-án este a függetlenségi párt választmányi ülésén fel szólalása alkalmával elkövetett.

Kuti István ur megbízottai kijelentik, hogy a hírlapcikkben foglaltak lovagias eljárás utján tárgyalhatók. Ellenben a függetlenségi párt említett ülésén történt állítólagos sértés szóba nem jöhet, ezért megbízójuk nevében az elégtétel megadását megtagadják, mert ez ügyben a kihívás 24 óra alatt meg nem történt, sem pedig ez ügyben a határidő meghosszabbítása nem kéretett.

Dr. Wagner László ur megbízottai a kérdéses hírlapcikkben foglalt és felüket egyéni becsületében is sértő kifejezéseknek ugyancsak a Selmechányai Híradóban leendő visszavonását és bocsánatkérését kérnek, ennek meg nem adása esetén pedig fegyveres elégtételt. Ami pedig a kérdéses szóbeli sértést illeti, erre nézve annak megállapítására, hogy a kihívás 24 órán belül történt-e, 24 órai halasztást kérnek.

Kuti István ur megbízottai kijelentik, hogy az említett hírlapi közleményben foglaltakat erős kritikának tartják ugyan, de olyannak, amelyre az előzmények szolgáltattak okot. Kijelentik továbbá egész lojálisán, hogy megbízójuk kijelentette, hogy Wagner László dr. urat ő sérteni nem akarta s nézetük az, hogy a a cikkben Wagner László ur egyéni becsületét sértő dolgok nem is foglaltatnak, ennek folytán visszavonásnak és bocsánat kérésnek szüksége fenn nem forog. Hanem kéri, hogy a fentebbi lojális kijelentéssel az ügy lovagias uton elintéztetnek tekintessék, fegyveres elégtétellel okot nem találnak.

Dr. Wagner László ur megbízottai a felajánlott elégtételt az ügy lovagias elintézésére *elegendőnek nem találván*, alulírottak annak a kérdésnek eldöntését, fennforog-e az említett hírlapi cikkben foglaltak miatt a fegyveres elégtétel adás szükségessége vagy pedig elegendő-e az ügy elintézéséhez Kuti István megbízottainak megbízójuk nevében tett azon őszinte kijelentése, hogy sérteni nem akart, egy párbaj bíróság elé utalják. A párbaj bíróság megalakítására 1907. október 2-ának d. u. 6 óráját tűzik ki, a kaszinó helyiségében. A szóbeli sértés tekintetében az említett célból kért halasztás ellen kifogások nem tétettek. Kuti István ur megbízottai részéről Km. Heinecz Hugó s. k. Künsztler János s. k. mint Kuti István ur megbízottai. Singer Lajos s. k. Bársony Árpád s. k. mint dr. Wagner László ur megbízottai.

Folytatólagos jegyzőkönyv felvétel 1907. október 3-án d. u. 6 órakor Selmechányán

az uri kaszinóban. Jelen voltak alulírottak. Az előzőleg felvett jegyzőkönyv alapján összeült párbajbíróóság az ide eredetben csatolt jegyzőkönyvben foglalt párbajbíróági ítéletet hozván, Kuti István és dr. Wagner László urak között a Selmecbányai Híradó 1907. szeptember 29-iki számában „Egyszer s utóljára“ cím alatt megjelent cikk folytán támadt lovagias ügye a lovagias-ság szabályai szerint befejezettnek nyilvánítjuk. Kmf. Heinecz Hugó s. k. Künsztler János s. k. Kuti István ur megbizottai Singer Lajos s. k. Bársony Árpád s. k. dr. Wagner ur megbizottai.

Itt közlöm, hogy az elkövetett sértésért tekintet nélkül a sértés minőségére csak kétféleképen adható elégtétel és pedig bocsánatkérés és párbaj utján (u. o. 51 old.) valamint azt is, hogy a párbaj bíróság a békés vagy fegyveres elintézés elvi kérdésében van hivatva dönteni, ha a segédek egymás között megegyezni nem tudnak (u. o. 75. és 261. old.) Ha valamelyik fél segédei a párbajbíróóságot felajánlják, az ellenfél segédei azt vissza nem utasíthatják. (U. o. 261 old.)

A párbaj bíróság ítélete a következő jegyzőkönyvben van meg:

Jegyzőkönyv

Felvétetett Selmecbányán 1907. október hó 2-án este 6 órakor a helyi kaszinó külön helyiségében a dr. Wagner László és Kuti István urak között felmerült lovagias ügyben választott párbaj bíróság ülésén. Jelen voltak: Jezsovits Károly elnök dr. Barlai Béla és dr. Vitális István urak. Felolvastatván a becsületbíróóság tárgyalásáról fölvetett jegyzőkönyvek, a segédek írásbeli nyilatkozatai a Selmeci Ujság szept. 26-iki »Harc« és a nyilttéri »Nyilatkozat« valamint a Selmecbányai Híradó 1907. szept. 29-iki »Egyszer s utóljára« című cikkei, a párbaj bíróság az ügyet kellően és részletesen megvitattván a következő ítéletet hozta:

Elegendő Kuti István ur megbizottainak megbízójuk nevében tett azon őszinte kijelentése, hogy Kuti István urnak a Selmecbányai Híradó 1907. szept. 29-iki számában közölt »Egyszer s utóljára« című cikkben dr. Wagner László urat nem volt szándéka sérteni.

Kelt Selmecbányán, 1907. október 2-án Jezsovits Károly s. k. elnök dr. Barlai Béla s. k. dr. Vitális István s. k. párbajbírók.

A párbajbíróóság ítélete döntő erővel bír és nem felelbezzhető. (U. o. 174 old.)

A szóbeli sértés ügyében segédeim Herrmann Miksa és Bolemann Géza urak következő tartalmu levelét mutatták be ellenfelem segédeinek:

«Selmecbánya. 1907. X. 2. Tekintetes dr. Wagner László urnak ügyvéd Selmecbánya. Igen tisztelt levele roppant kellemetlenül érintett, mert konstatálnom kell, hogy tényleg nagy hibát követtem el. Ügyvéd ur tárgyalásunk elején határozottan kijelentette, hogy a függ. párt választmányi ülésén történt felszólalást nagyobb sértésnek veszi, mint az ujságcikket és főleg az előbbiért vesz elégtételt. Később azután feljegyeztette velem azt a passzust is, amely

az ujságban sértő s már most a következő történt: Én Kuti urtól mindenek előtt megkérdeztem, vállalja-e a felelősséget az ujságcikkért, mikor erre igenlő választ kaptam, elmondtam, hogy ideiglenes segéd vagyok és főleg az a hivatásom, hogy a történt sértésekért a lovagias eljárást megindítsam és haladékat kieszközöljek. Mikor Kuti ur mindenbe belement, valóban elfelejtettem külön elégtételt kérni, a választmányi ülésen történt sértésekért. De különben nem fektettem erre valami nagy sujt, mert felfogásom az volt, hogy minden közelebbi részletet ugyanis a segédek fognak megtárgyalni. Kijelentem tehát szavamra, hogy Ön a választmányi ülésen történtek miatt indította meg általam az eljárást s hogy én hibát követtem el, a mikor azt kiemelni elfelejtettem. De már most is ki kell jelentenem, hogy én a a fősúlyt az eljárás megindítására fektettem s megvoltam győződve, hogy a részleteket a végleges segédek fogják megállapítani, annál inkább, mert akkori egészségi állapotomban arra törekedtem, hogy az én szereplésem minél hamarabb véget érjen. Ezeket szívesen megismételném a segédek előtt is, ha erre szükség volna, amint hogy hajlandó vagyok bármit megtenni, amit hibám kiigazítására szükségesnek tart ügyvéd ur. Kiváló tisztelettel Herrmann Miksa s. k.

Tek. Wagner László ügyvéd urnak. Kedves barátom! Herrmann Miksa t. ur tényelődásait és az általa elfoglalt álláspontot mindenben igazolom én is az általa irtakhoz csatlakozom. Őszinte barátod Selmecbánya 07. X. 2. Bolemann Géza s. k.»

Ezen levél felmutatása után a segédek a következőképp tárgyaltak:

„Folytatólagos jegyzőkönyv.

Felvétetett 1907. október hó 3-án este 7 órakor Selmecbányán az uri kaszinóban. Jelen voltak alulírottak. Dr. Wagner László ur megbizottai a szóbeli sértés folytán támadt lovagias ügyben az első jegyzőkönyv szerint nyert halasztási időn belül ide másolatban mellékelik Herrmann Miksa és Bolemann Géza uraknak megbízójukhoz intézett levelét ez alapon kéri a kihívás körül támadt késedelmet alaposan indokoltan, igazoltnak tekinteni és az ügyet lovagias uton tárgyalni.

Kuti István ur segédei a felmutatott levelre vonatkozólag abban a nézetben vannak, hogy a szóbeli állítólagos sértésért a kihívás 24 órán belül tényleg megtörtént, ezért fönntartják az első jegyzőkönyvben kifejezett álláspontjukat.

Dr. Wagner László ur megbizottai a lovagias elégtétel megtagadása folytán a következő két kérdésnek becsületbíróóság utján leendő eldöntését kéri.

Döntsön a becsületbíróóság a felek és megbizottak meghallgatása után a felett,

hogy tekintetes Wagner László ur első megbizottai, névszerint Herrmann Miksa és Bolemann Géza urak által a lovagias eljárás megindítása alkalmával elkövetett azon állítólagos mulasztásukra, hogy a szóbeli sértésért az elégtétel kívánást kifejezetten be nem jelentették, oly erkölcsi állapotban van-e ezen mulasztás folytán dr. Wagner László ur, hogy Kuti István urtól a szóbeli sértésért lovagias elégtételt kívánni joga van és köteles-e Kuti István ur ennek alapján a szóbeli sértésért is elégtételt adni. Igen vagy nem?

A Kuti István és dr. Wagner László urak között szóbeli sértés folytán felmerült lovagias ügyben a lovagias elégtétel a jelen jegyzőkönyvben foglalt oknál fogva megtagadtván, olyan erkölcsi állapotban van-e dr. Wagner László, hogy sértések esetén a lovagias elégtétel kéréséhez és vevéséhez joga van-e. Igen vagy nem?

Kuti István segédei kifogásolják a becsületbíróóság eljárást, mert a kérdéses ügyben dr. Wagner ur párbajképessége senki részéről kérdésessé nem tétetett és egyedül eldöntendő kérdés csak az: megtörtént-e 24 óra alatt a kihívás? Efelett pedig a becsületbíróóság nem határozhat, mert erre nem illetékes. Kmf. Heinecz Hugó s. k. Künsztler János s. k. Kuti István ur megbizottai. Singer Lajos s. k. Bársony Árpád s. k. mint dr. Wagner László ur megbizottai.

A kihívásnak vagy közvetlenül a sértés után vagy a sértést követő 24 óra alatt kell megtörténnie. Későbbi kihívás csak akkor fogadandó el, ha a kihívó a késedelmet alaposan indokolja s a segédek (tehát nem az egyik fél segédei) ezt az igazolást elfogadhatónak véleményezik. (U. o. 57. old.)

Kétségtelen, hogy az ellenfél segédei a szóbeli sértés tekintetében az elégtételkérésre való jogomat, tehát párbajképességet vonták kétségbe azért, mert segédemmel nem egyező véleményük szerint a szóbeli sértés körüli kihívás elkésve történt, kétségtelen az is, hogy erkölcsi állapotom tekintetében kívánták segédeim a becsületbíróóság ítéletét.

A becsületbíróóság pedig az erkölcsi minősítés és párbajképesség felett ítélkezik. (U. o. 167. old.) A becsületbíróóság felajánlása az ellenfél segédei által vissza nem utasítható és meg nem tagadható (U. o. 247. o.) A segédek közötti vitás kérdés mindenesetre eldöntendő. (U. o. 75. old.)

Segédeim a szóbeli sértés ügyében a következő jegyzőkönyvet bocsátották rendelkezésemre:

„Folytatólagos jegyzőkönyv.

Felvétetett Selmecbányán Singer Lajos ur lakásán 1907. évi október hó 3-án este 9 órakor a Kuti István és dr. Wagner László urak között a szóbeli sértés folytán támadt lovagias ügyben. Jelen voltak alulírottak. Dr. Wagner László ur alulírott megbizottai hivatkozással az ezen ügyben Kuti István ur megbizottaival közösen felvett előző jegyzőkönyvre, miután Kuti Ist-

ván ur megbizottai a lovagias elégtételt megtagadták, az általunk felajánlott becsület- és párbajbírósi eljárást pedig a párbajszabályok ellenére a leghatározottabban visszautasították, az ügyet dr. Wagner László ur részéről a lovagiasság szabályai szerint egyoldalulag befejezettnak nyilvánítják. Km. Singer Lajos s. k. Bársony Árpád s. k.

Ezt a jegyzőkönyvet a következő levél kíséretében kaptam meg:

„Tekintetes dr. Wagner László ügyvéd urnak Selmebányán. Kuti István ur elleni lovagias ügyeiben megbízásához képest eljárva, tárgyalásaink eredményeképpen felveit jegyzőkönyveket tisztelettel átszámazzatjuk azzal, hogy a szóbeli sértés tekintetében a csatolt egyoldalú jegyzőkönyvet voltunk kénytelenek felvenni, mert a mellékelt jegyzőkönyv tanúsága szerint felajánlott becsületbírósi eljárást, az ellenfél segédei visszautasították, a tárgyalások folyamán általunk ismételt felajánlott párbajbírósi eljárást pedig hasonlóan visszautasítva, ezen ügyben tovább tárgyalni absolute nem voltak hajlandók. Nagyrabcsült bizalmát megköszönve, vagyunk Selmebányán 1907. október 4-én igaz tisztelői Bársony Árpád s. k. Singer Lajos s. k.

A jegyzőkönyv, amelyben a segédek kijelentik, hogy a kihívott a kihívást visszautasította, a kihívóra lényegileg éppen annyit jelent, mintha párbajtvivott volna ellenfelével. Ennélfogva semmiképpen sem helyeselhető, ha a kihívó a jegyzőkönyv alapján gyávasági nyilatkozattal vagy plane valamelyes tettelegességgel akarja lovagias elégtételre kényszeríteni ellenfelét. (U. o. 60 old.)

En ezt a felfogást magamévá teszem s ezért a magam részéről ezt az ügyet is befejezettnak tekintem. Ez alkalommal még csak azt jegyzem meg, hogy az eljárás folyamán több ur együttesen levelet intézett Künsztler János urhoz, melyben személy megnevezése nélkül egy befejezetlen ügyet említettek. A kérdőre vonás után azonban írásban kijelentették, hogy ezen állítás nem reám vonatkozik. Az ide vonatkozó okmányok leközlését azért mellőzöm mert mindez nem nyilvánosan történt.

Ezek után legőszintébb köszönetemnek adok kifejezést ez után is mindazoknak az uraknak, akik ügyemmel szívesek voltak foglalkozni a lovagias ügyek során.

Végül általános tájékoztatás végett mindenki vel közlöm, hogy ha bárkit megsértenék becsületében, időre és órára való tekintet nélkül bármikor kész vagyok elégtételt adni.

Wagner László dr.

H I R E K.

— **A király nevenapja.** Ő Felsege nevenapját ünnepelte a hivatalos világ f. hó 4-én. A plebánia templomban délelőtt 9 órakor volt az ünnepélyes szent mise, melyen részt vettek a hivatalok képviselői, a főgimnázium és a római kath. elemi iskolák ifjúsága. A tanítás természetesen szünetelt.

— **Október 6.** Az aradi 13 vértanu gyászos kivégzésének évfordulóját Selmebányán is megünnepelték. A r. kath. plebánia templomban d. e. 9 órakor gyász istentiszteletet tartottak, melyen a főiskolai ifjúság testületileg vett részt. Nyilvános ünnepséget azonban nem rendeztek, mert az ifjúság nagy része még odahaza volt.

— **Jobbjaink.** Dr. Tóth Imre bányakerületi főorvos a kormány kiküldetésében részt vett a berlini nemzetközi demografiai közgyűlésen. A városiak részéről annyira és oly hosszú ideig üldözött főorvos, akit most már tudósoknak mondanak, előadásai az országban és világban is nagy hírnévre tett szert.

— **Halálozás.** Horváth Miklós kir. tanácsos, Hont vármegye volt alispánja és m. b. tagja, ny. törvényszéki elnök 87 éves korában meghalt Felsőúton.

— **Az esteli vonat.** E tekintetben még eredményt kell elérni. A Budapestről délután induló gyorsvonat, melyhez Selmebánya az esteli vonattal csatlakozást nyert Garamberzencén csak feltételes, tehát akkor áll meg, ha utas van s ezen oknál fogva a Zólyom felől jövő és a Ruttká felé menő utasok a negyedik vónalszakaszon belül négy koronát kénytelenek fizetni vagyis annyit mintha egészen Selmebányáig gyorsvonaton jönnének, ami az utat felette drágává teszi. Kérlemezni kell tehát még azt is, hogy a jelzett gyorsvonat Garamberzencén ne csak feltételes álljon meg.

— **Véres kardpárbaj.** A losonci tűzraktanya vivóterme heves lefolyású és súlyos sebesüléssel végződő kardpárbajnak volt a színhelye. A párbaj St. és M. salgótarjáni mérnökök közt folyt le s okot arra összeszólalkozás adott. A szigorú feltételek mellett vivott párbajban M. mérnök sebesült meg, ki a fején mintegy 17 cm. hosszú vágást kapott. Sebe igen súlyos de nem életveszélyes. A felek nem békültek ki.

— **Vivás.** Horváth Lajos vivómester a római kardiskola elsajátítása céljából a m. kir. bányászati és erdészeti főiskola hallgatói részére Deák Ferenc-utca 9. sz. alatt megnyitott vivótermében hat óra terjedő vivótanfolyamot nyitott. A tanfolyam október 15-én kezdődik s a hat havi kurzus díja 60 korona. Tanítványai közül egy órára hatot oszt be s azokat egyenként veszi elő és képezi ki, az órákat és társaságot a tanítvány választja meg. Vivás hetenként háromszor lesz, hétfőn, szerdán, pénteken vagy kedden, csütörtökön, szombaton este öt órától kilencig. A jelentkezők összes száma csak 48 lehet. A nap más szakáiban teljesen külön vagy félóránként is kaphatók 4 illetve 2 korona díj mellett, harminc illetve hatvan ilyen training vivólecke után már erőteljes sporteredmény érhető el s ez volna tulajdonképpen az ideális tanítás módszere. Horváth Lajos a párisi 1900. évi nemzetközi vivóverseny mesteri minősítésénél harmadik, az erőverseny 9. győztese lett 87 versenyző mester között. Kiváló tanítványai közül megemlítjük: Ambrózy Gyula öndőrfőhadnagyot, aki az 1906. évi szegedi országos vivóverseny első díjának nyertese volt, Balázsovits Viktor pozsonyi vivótanárt, Gerentsér László kolozsvári,

Gerevits Aladár kassai, Benedek Gyula rimaszombati vivómestereket, Nagy Béla dr. Magyarország kardbajnokát, Gáspár Artur, a Keresztesy emlékdíj győztesét, Gáspár Kornél honvédhadnagyot.

— **A kereskedelmi miniszter a kisiparosokért.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter minden kereskedelmi és iparkamara területén egy-egy érdemes szegénysorsu iparos részére külföldi tanulmányi ösztöndíjra hirdetett pályázatot. A pályázat alapján hatszáz koronányi ösztöndíjban részesült 4 lakatos, három asztalos, két szabó, két festő és egy-egy timár, könyvkötő, bádogos, kárpító, puskaműves, kefekötő, gépész, összesen: 22 nyolc iparos. Megjegyzendő azonban, hogy a pályázatkét kamara területén eredménytelen maradt.

— **Fünfkirchen.** Egy wieni lap a napokban közölte egyik előfizetőjének panaszos levelét, melyben ez felháborodott azon, hogy Pécsre küldött levelező-lapját 5 nap múlva a magyar posta visszaküldötte ezzel a megjegyzéssel: „Vissza! Fünfkirchen nevű város nincs Magyarországon.” Az osztrák gyáros ugyanis jó bécsi szokáshoz híven Fünfkirchenre címezte a levelező-lapot és nem Pécsre. A Selmebányai posta a „Schemnitz“-re címzett levelet nem küldi vissza. Mi legalább ilyen visszaküldésről nem tudunk.

— **Kártya-adó.** A miskolci polgármester javaslatot adott be a képviselőtestülethez, hogy a kártya után pótdót vessenek ki. Nálunk is elférne egy kis pótdó a 32 levelű bibliára.

— **Postai értesítés.** A Selmebánya és Garamberzence közt október hó 1-től berendezett 6913. és 6914. számú vonatnak közlekedése folytán a budapesti m. kir. posta és távirtda igazgatóság a selmebányai m. kir. posta-távirtda hivatalnál a következő intézkedést léptette életbe: A postaanyagnak a 6913. számú vonattal leendő továbbítása végett a selmebányai m. kir. posta- és távirtdahivaltól a pályaudvarra délután 5 óra 25 perckor egy postajárat indul, mellyel a délután 5 óra 10 percig feladott küldemények nyernek továbbítást. Ezen postajárat különösen a reggel 9 órától délután 5 óra 10 percig feladott Budapest felé és azon tulfekvő helyekre szóló közönséges csomagok nyernek előnyös továbbítást, mert ezek eddig csak másnap reggel a 9 óra 20 perckor induló vonattal voltak továbbíthatók. A város területén levő összes levélgyűjtő szekrényekben elhelyezett levelek a délután 5 óra 25 perckor induló postajárat-hoz délután 4 óra 30 perckor szedetnek ki.

— **A liceum.** Az ág. hitv. ev. liceum Petőfi Önképző köre vasárnap délután három órakor a tizenhárom aradi vértanu emlékezetére nyilvános ünnepélyt rendezett, amely jól sikerült.

— **Tanító választás Zsarnócán.** A zsarnócai róm. kath. iskolaszék a rendszeresített második tanítói állásra 12 pályázó közül Lábay József alsóbágyoni kántortanítót választotta meg.

— **Kézimunka-kiállítás.** A József kir. herceg Szanatórium Egyeslet hontmegyei fiókja Ipolyságon a vármegyei ház nagytermében f. hó 10-én nyitja meg ünnepélyesen kézimunka-kiállítását Belépő díj

az uri kaszinóban. Jelen voltak alulirottak. Az előzőleg felvett jegyzőkönyv alapján összeült párbajbíróóság az ide eredetben esatolt jegyzőkönyvben foglalt párbajbíróági ítéletet hozván, Kuti István és dr. Wagner László urak között a Selmecbányai Híradó 1907. szeptember 29-iki számában „Egyszer s utóljára” cím alatt megjelent cikk folytán támadt lovagias ügye a lovagias-ság szabályai szerint befejezettek nyilvánítjuk. Kmf. Heincz Hugó s. k. Künsztler János s. k. Kuti István ur megbizottai Singer Lajos s. k. Bársony Árpád s. k. dr. Wagner ur megbizottai.»

Itt közlöm, hogy az elkövetett sértésért tekintet nélkül a sértés minőségére csak kétféleképen adható elégtétel és pedig bocsánatkérés és párbaj utján (u. o. 51 old.) valamint azt is, hogy a párbaj bíróság a békés vagy fegyveres elintézés elvi kérdésében van hivatva dönteni, ha a segédek egymás között megegyezni nem tudnak (u. o. 75. és 261. old.) Ha valamelyik fél segédei a párbajbíróóságot felajánlják, az ellenfél segédei azt vissza nem utasíthatják. (U. o. 261 old.)

A párbaj bíróság ítélete a következő jegyzőkönyvben van meg:

Jegyzőkönyv

Felvétetett Selmecbányán 1907. október hó 2-án este 6 órakor a helyi kaszinó külön helyiségében a dr. Wagner László és Kuti István urak között felmerült lovagias ügyben választott párbaj bíróság ülésén. Jelen voltak: Jezsovits Károly elnök dr. Barlai Béla és dr. Vitális István urak. Felolvastatván a becsületbíróóság tárgyalásáról fölvevett jegyzőkönyvek, a segédek írásbeli nyilatkozatai a Selmeci Ujság szept. 26-iki »Harc« és a nyilttéri „Nyilatkozat» valamint a Selmecbányai Híradó 1907. szept. 29-iki »Egyszer s utóljára« című cikkei, a párbaj bíróság az ügyet kellően és részletesen megvitattván a következő ítéletet hozta:

Elegendő Kuti István ur megbizottainak megbízójuk nevében tett azon őszinte kijelentése, hogy Kuti István urnak a Selmecbányai Híradó 1907. szept. 29-iki számában közölt »Egyszer s utóljára« című cikkben dr. Wagner László urat nem volt szándéka sérteni.

Kelt Selmecbányán, 1907. október 2-án Jezsovits Károly s. k. elnök dr. Barlai Béla s. k. dr. Vitális István s. k. párbajbírók.

A párbajbíróóság ítélete döntő erővel bír és nem felelbezzhető. (U. o. 174 old.)

A szóbeli sértés ügyében segédeim Hermann Miksa és Bolemann Géza urak következő tartalmu levelét mutatták be ellenfelem segédeinek:

«Selmecbánya. 1907. X. 2. Tekintetes dr. Wagner László urnak ügyvéd Selmecbánya. Igen tisztelt levele roppant kellemetlenül érintett, mert konstatálnom kell, hogy tényleg nagy hibát követtem el. Ügyvéd ur tárgyalásunk elején határozottan kijelentette, hogy a függ. párt választmányi ülésén történt felszólalást nagyobb sértésnek veszi, mint az ujságcikket és főleg az előbbiért vesz elégtételt. Később azután feljegyeztette velem azt a passzust is, amely

az ujságban sértő s már most a következő történt: Én Kuti urtól mindenek előtt megkérdeztem, vállalja-e a felelősséget az ujságcikkért, mikor erre igenlő választ kaptam, elmondtam, hogy ideiglenes segéd vagyok és főleg az a hivatásom, hogy a történt sértésekért a lovagias eljárást megindítsam és haladékat kieszközöljek. Mikor Kuti ur mindenbe belement, valóban elfelejtettem külön elégtételt kérni, a választmányi ülésen történt sértésekért. De különben nem fektettem erre valami nagy sujt, mert felfogásom az volt, hogy minden közelebbi részletet ugyanis a segédek fognak megtárgyalni. Kijelentem tehát szavamra, hogy Ön a választmányi ülésen történtek miatt indította meg általam az eljárást s hogy én hibát követtem el, a mikor azt kiemelni elfelejtettem. De már most is ki kell jelentenem, hogy én a a fősúlyt az eljárás megindítására fektetem s megvoltam győződve, hogy a részleteket a végleges segédek fogják megállapítani, annál inkább, mert akkori egészségi állapotomban arra törekedtem, hogy az én szereplésem minél hamarabb véget érjen. Ezeket szívesen megismételném a segédek előtt is, ha erre szükség volna, amint hogy hajlandó vagyok bármit megtenni, amit hibám kiigazítására szükségesnek tart ügyvéd ur. Kiváló tisztelettel Hermann Miksa s. k.

Tek. Wagner László ügyvéd urnak. Kedves barátom! Hermann Miksa t. ur tényel-oladásait és az általa elfoglalt álláspontot mindenben igazolom én is az általa irtakhoz csatlakozom. Őszinte barátod Selmecbánya 07. X. 2. Bolemann Géza s. k.»

Ezen levél felmutatása után a segédek a következőképp tárgyaltak:

„Folytatólagos jegyzőkönyv.

Felvétetett 1907. október hó 3-án este 7 órakor Selmecbányán az uri kaszinóban. Jelen voltak alulirottak. Dr. Wagner László ur megbizottai a szóbeli sértés folytán támadt lovagias ügyben az első jegyzőkönyv szerint nyert halasztási időn belül ide másolatban mellékelik Hermann Miksa és Bolemann Géza uraknak megbízójukhoz intézett levelét ez alapon kéri a kihívás körül támadt késedelmet alaposan indokolt-nak, igazoltnak tekinteni és az ügyet lovagias uton tárgyalni.

Kuti István ur segédei a felmutatott levelre vonatkozólag abban a nézetben vannak, hogy a szóbeli állítólagos sértésért a kihívás 24 órán belül tényleg megtörtént, ezért fönntartják az első jegyzőkönyvben kifejezett álláspontjukat.

Dr. Wagner László ur megbizottai a lovagias elégtétel megtagadása folytán a következő két kérdésnek becsületbíróóság utján leendő eldöntését kéri.

Döntsön a becsületbíróóság a felek és megbizottak meghallgatása után a felett,

hogy tekintetes Wagner László ur első megbizottai, névszerint Herrmann Miksa és Bolemann Géza urak által a lovagias eljárás megindítása alkalmával elkövetett azon állítólagos mulasztásukra, hogy a szóbeli sértésért az elégtétel kívánást kifejezetten be nem jelentették, oly erkölcsi állapotban van-e ezen mulasztás folytán dr. Wagner László ur, hogy Kuti István urtól a szóbeli sértésért lovagias elégtételt kívánni joga van és köteles-e Kuti István ur ennek alapján a szóbeli sértésért is elégtételt adni. Igen vagy nem?

A Kuti István és dr. Wagner László urak között szóbeli sértés folytán felmerült lovagias ügyben a lovagias elégtétel a jelen jegyzőkönyvben foglalt oknál fogva megtagadtván, olyan erkölcsi állapotban van-e dr. Wagner László, hogy sértések esetén a lovagias elégtétel kéréséhez és vevéséhez joga van-e. Igen vagy nem?

Kuti István segédei kifogásolják a becsületbíróóság eljárást, mert a kérdéses ügyben dr. Wagner ur párbajképessége senki részéről kérdésessé nem tétetett és egyedül eldöntendő kérdés csak az: megtörtént-e 24 óra alatt a kihívás? Efelett pedig a becsületbíróóság nem határozhat, mert erre nem illetékes. Kmf. Heincz Hugó s. k. Künsztler János s. k. Kuti István ur megbizottai. Singer Lajos s. k. Bársony Árpád s. k. mint dr. Wagner László ur megbizottai.»

A kihívásnak vagy közvetlenül a sértés után vagy a sértést követő 24 óra alatt kell megtörténnie. Későbbi kihívás csak akkor fogadandó el, ha a kihívó a késedelmet alaposan indokolja s a segédek (tehát nem az egyik fél segédei) ezt az igazolást elfogadhatónak véleményezik. (U. o. 57. old.)

Kétségtelen, hogy az ellenfél segédei a szóbeli sértés tekintetében az elégtételkérésre való jogomat, tehát párbajképességet vonták kétségbe azért, mert segédemmel nem egyező véleményük szerint a szóbeli sértés körüli kihívás elkésve történt, kétségtelen az is, hogy erkölcsi állapotom tekintetében kívánták segédeim a becsületbíróóság ítéletét.

A becsületbíróóság pedig az erkölcsi minősítés és párbajképesség felett ítélkezik. (U. o. 167. old.) A becsületbíróóság felajánlása az ellenfél segédei által vissza nem utasítható és meg nem tagadható (U. o. 247. o.) A segédek közötti vitás kérdés mindenesetre eldöntendő. (U. o. 75. old.)

Segédeim a szóbeli sértés ügyében a következő jegyzőkönyvet bocsátották rendelkezésemre:

„Folytatólagos jegyzőkönyv.

Felvétetett Selmecbányán Singer Lajos ur lakásán 1907. évi október hó 3-án este 9 órakor a Kuti István és dr. Wagner László urak között a szóbeli sértés folytán támadt lovagias ügyben. Jelen voltak alulirottak. Dr. Wagner László ur alulirott megbizottai hivatkozással az ezen ügyben Kuti István ur megbizottaival közösen felvett előző jegyzőkönyvre, miután Kuti Ist-

ván ur megbizottai a lovagias elégtételt megtagadták, az általunk felajánlott becsület- és párbajbíróági eljárást pedig a párbajszabályok ellenére a leghatározottabban visszautasították, az ügyet dr. Wagner László ur részéről a lovagiasság szabályai szerint egyoldalulag befejezettnak nyilvánítják. Km. Singer Lajos s. k. Bársony Árpád s. k.

Ezt a jegyzőkönyvet a következő levél kíséretében kaptam meg:

„Tekintetes dr. Wagner László ügyvéd urnak Selmecebányán. Kuti István ur elleni lovagias ügyeiben megbízásához képest eljárva, tárgyalásaink eredményeképpen felveit jegyzőkönyveket tisztelettel átszámaztatjuk azzal, hogy a szóbeli sértés tekintetében a csatolt egyoldalú jegyzőkönyvet voltunk kénytelenek felvenni, mert a mellékelt jegyzőkönyv tanúsága szerint felajánlott becsületbíróági eljárást, az ellenfél segédei visszautasították, a tárgyalások folyamán általunk ismételt felajánlott párbajbíróági eljárást pedig hasonlóan visszautasítva, ezen ügyben tovább tárgyalni absolute nem voltak hajlandók. Nagyrabecsi bizalmát megköszönve, vagyunk Selmecebányán 1907. október 4-én igaz tisztelői Bársony Árpád s. k. Singer Lajos s. k.

A jegyzőkönyv, amelyben a segédek kijelentik, hogy a kihívott a kihívást visszautasította, a kihívóra lényegileg éppen annyit jelent, mintha párbajtvivott volna ellenfelével. Ennélfogva semmiképpen sem helyeselhető, ha a kihívó a jegyzőkönyv alapján gyávasági nyilatkozattal vagy plane valamelyes tettlegességgel akarja lovagias elégtételre kényszeríteni ellenfelét. (U. o. 60 old.)

En ezt a felfogást magamévá teszem s ezért a magam részéről ezt az ügyet is befejezettnak tekintem. Ez alkalommal még csak azt jegyzem meg, hogy az eljárás folyamán több ur együttesen levelet intézett Künszler János urhoz, melyben személy megnevezése nélkül egy befejezetlen ügyet említettek. A kérdőre vonás után azonban írásban kijelentették, hogy ezen állítás nem reám vonatkozik. Az ide vonatkozó okmányok leközlését azért mellőzöm mert mindez nem nyilvánosan történt.

Ezek után legőszintébb köszönetemnek adok kifejezést ez után is mindazoknak az uraknak, akik ügyemmel szivesek voltak foglalkozni a lovagias ügyek során.

Végül általános tájékoztatás végett mindenkiyel közlöm, hogy ha bárkit megsérteék becsületében, időre és órára való tekintet nélkül bármikor kész vagyok elégtételt adni.

Wagner László dr.

H I R E K.

— **A király nevenapja.** Ő Felsege nevenapját ünnepelte a hivatalos világ f. hó 4-én. A plebánia templomban délelőtt 9 órakor volt az ünnepélyes szent mise, melyen részt vettek a hivatalok képviselői, a főgimnázium és a római kath. elemi iskolák ifjúsága. A tanítás természetesen szünetelt.

— **Október 6.** Az aradi 13 vértanu gyászos kivégzésének évfordulóját Selmecebányán is megünnepelték. A r. kath. plebánia templomban d. e. 9 órakor gyász istentiszteletet tartottak, melyen a főiskolai ifjúság testületileg vett részt. Nyilvános ünnepséget azonban nem rendeztek, mert az ifjúság nagy része még odahaza volt.

— **Jobbjaink.** Dr. Tóth Imre bányakerületi főorvos a kormány kiküldetésében részt vett a berlini nemzetközi demografiai közgyűlésen. A városiak részéről annyira és oly hosszú ideig üldözött főorvos, akit most már tudósnek mondanak, előadásai az országban és világban is nagy hírnévre tett szert.

— **Halálozás.** Horváth Miklós kir. tanácsos, Hont vármegye volt alispánja és m. b. tagja, ny. törvényszéki elnök 87 éves korában meghalt Felsőtúron.

— **Az esteli vonat.** E tekintetben még eredményt kell elérni. A Budapestről délután induló gyorsvonat, melyhez Selmecebánya az esteli vonattal csatlakozást nyert Garamberzencén csak feltételesen, tehát akkor áll meg, ha utas van s ezen oknál fogva a Zólyom felől jövő és a Ruttká felé menő utasok a negyedik vónalszakaszon belül négy koronát kénytelenek fizetni vagyis annyit mintha egészen Selmecebányáig gyorsvonaton jönnének, ami az utat felette drágává teszi. Kérlemezni kell tehát még azt is, hogy a jelzett gyorsvonat Garamberzencén ne csak feltételesen álljon meg.

— **Véres kardpárbaj.** A losonci tüzérlaktanya vivóterme heves lefolyású és súlyos sebesüléssel végződő kardpárbajnak volt a színhelye. A párbaj St. és M. salgótarjáni mérnökök közt folyt le s okot arra összeszólalkozás adott. A szigorú feltételek mellett vivott párbajban M. mérnök sebesült meg, ki a fején mintegy 17 cm. hosszú vágást kapott. Sebe igen súlyos de nem életveszélyes. A felek nem békültek ki.

— **Vivás.** Horváth Lajos vivómester a római kardiskola elsajátítása céljából a m. kir. bányászati és erdészeti főiskola hallgatói részére Deák Ferenc-utca 9. sz. alatt megnyitott vivótermében hat óra terjedő vivótanfolyamot nyitott. A tanfolyam október 15-én kezdődik s a hat havi kurzus díja 60 korona. Tanítványai közül egy órára hatot oszt be s azokat egyenként veszi elő és képezi ki, az órát és társaságot a tanítvány választja meg. Vivás hetenként háromszor lesz, hétfőn, szerdán, pénteken vagy kedden, csütörtökön, szombaton este öt órától kilencig. A jelentkezők összes száma csak 48 lehet. A nap más szakáiban teljesen külön vagy félórát is kaphatók 4 illetve 2 korona díj mellett, harminc illetve hatvan ilyen training vivólecke után már erőteljes sporteredmény érhető el s ez volna tulajdonképpen az ideális tanítás módszere. Horváth Lajos a párisi 1900. évi nemzetközi vivóverseny mesteri minősítésénél harmadik, az erőverseny 9. győztese lett 87 versenyző mester között. Kiváló tanítványai közül megemlítjük: Ambrózy Gyula öndőrfőhadnagyot, aki az 1906. évi szegedi országos vivóverseny első díjának nyertese volt, Balázsovits Viktor pozsonyi vivótanárt, Gerentsér László kolozsvári,

Gerevits Aladár kassai, Benedek Gyula rimaszombati vivómestereket, Nagy Béla dr. Magyarország kardbajnokát, Gáspár Artur, a Keresztesy emlékdíj győztesét, Gáspár Kornél honvédhadnagyot.

— **A kereskedelmi miniszter a kisiparosokért.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter minden kereskedelmi és iparkamara területén egy-egy érdemes szegénysorsu iparos részére külföldi tanulmányi ösztöndíjra hirdetett pályázatot. A pályázat alapján hatszáz koronányi ösztöndíjban részesült 4 lakatos, három asztalos, két szabó, két festő és egy-egy timár, könyvkötő, bádigos, kárpitos, puskaműves, kefekötő, gépész, összesen: tizenhét iparos. Megjegyzendő azonban, hogy a pályázatkét kamara területén eredménytelen maradt.

— **Fünfkirchen.** Egy wieni lap a napokban közölte egyik előfizetőjének panaszos levelét, melyben ez felháborodott azon, hogy Pécsre küldött levelező-lapját 5 nap múlva a magyar posta visszaküldötte ezzel a megjegyzéssel: „Vissza! Fünfkirchen nevű város nincs Magyarországon.“ Az osztrák gyáros ugyanis jó bécsi szokáshoz híven Fünfkirchenre címezte a levelező-lapot és nem Pécsre. A Selmecebányai posta a „Schemnitz“-re címzett levelet nem küldi vissza. Mi legalább ilyen visszaküldésről nem tudunk.

— **Kártya-adó.** A miskolci polgármester javaslatot adott be a képviselőtestülethez, hogy a kártya után pótdót vessenek ki. Nálunk is elférne egy kis pótdó a 32 levelű bibliára.

— **Postai értesítés.** A Selmecebánya és Garamberzence közt október hó 1-től berendezett 6913. és 6914. számú vonatoknak közlekedése folytán a budapesti m. kir. posta és távirtda igazgatóság a selmecebányai m. kir. posta-távirtda hivatalnál a következő intézkedést léptette életbe: A postaanyagnak a 6913. számú vonattal leendő továbbítása végett a selmecebányai m. kir. posta- és távirtdahivataltól a pályaudvarra délután 5 óra 25 perckor egy postajárat indul, mellyel a délután 5 óra 10 percig feladott küldemények nyernek továbbítást. Ezen postajárat különösen a reggel 9 órától délután 5 óra 10 percig feladott Budapest felé és azon tulfekvő helyekre szóló közönséges csomagok nyernek előnyös továbbítást, mert ezek eddig csak másnap reggel a 9 óra 20 perckor induló vonattal voltak továbbíthatók. A város területén levő összes levélgyűjtő szekrényekben elhelyezett levelek a délután 5 óra 25 perckor induló postajárat-hoz délután 4 óra 30 perckor szedetnek ki.

— **A liceum.** Az ág. hitv. ev. liceum Petőfi Önképző köre vasárnap délután három órakor a tizenhárom aradi vértanu emlékezetére nyilvános ünnepélyt rendezett, amely jól sikerült.

— **Tanító választás Zsarnócán.** A zsarnócai róm. kath. iskolaszék a rendszeresített második tanítói állásra 12 pályázó közül Lábay József alsóbágyoni kántortanítót választotta meg.

— **Kézimunka-kiállítás.** A József kir. herceg Szanatórium Egylet hontmegyei fiókjá Ipolyságon a vármegyei ház nagytermében f. hó 10-én nyitja meg ünnepélyesen kézimunka-kiállítását Belépő díj

40 fillér. A kiállítás október hó 18-ig marad nyitva.

— **Irnok választás.** Mult hó 26-án Bakabányán községi irnok választás volt, mely állásra egyhangulag Karvas Győzöt választották meg.

— **Az amerikai magyarok visszatelepítése.** A Magyar Gazdaszövetség megindította az amerikai magyarok visszatelepítését célzó akcióját. Az akciónak első mozzanata az, hogy a szövetség kezére jár azoknak a visszatelepülőknél, akik itthon keresnek munkát, vagy földet, akár örök tulajdonban, akár bérletre. Miután a szövetség sok magyarnak a visszatelepülési szándékáról szerzett már amerikai összeköttetés révén tudomást és tájékozódott az iránt is, hogy a visszatelepülők, akik Amerikában némi vagyont gyűjtöttek, itthon földet akarnak szerezni, vagy földmiveléssel akarják kenyertiket keresni, a szövetség gondoskodik, hogy a visszatelepülők itthon földet szerezhessenek, vagy bérlethez jussanak. A szövetség hazai összeköttetésének a fölhasználásával már is gyűjti az adatokat, hogy a települők hol kaphatnának földet, vagy bérletet.

— **A belügyminiszter a rongyszédésről.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben kifejti, hogy a rongynak, csontnak, nyersbőröknek és egyéb hulladékoknak gyűjtése valóságos melegágya a himlőnek, difteritisznek, vörhenynek és lépfenéknek. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve tehát elrendelte, hogy a csont-, rongy- és nyersbőr-hulladékszedőknek a rendőrhatalóságok által kiállított és megbízhatóságukat igazoló bizonyítványt kell beszerezniök, nem árusíthatnak nyalánságokat és oly játékszereket, pl. sipot, melyeket a gyermekek szájukba vesznek, s ilyesmit ajándékba sem adhatnak.

— **Olyan törekvés** föltétlenül megérdemli támogatásunkat, hol arról van szó, hogy a gazda minél magasabb árak mellett értékesítse, terményeit. Gazdálkodó olvasóinknak tehát ezuttal is tudtára adjuk, hogy Mauthner Ödön magnagykereskedése Budapesten a nyáron kezdett akcióját folytatja, t. i. a természettől arankamentes lóhere és lucerna magért nemcsak a rapiárnál, hanem egyáltalán az itt nálunk elérhető árnál is lényegesen magasabb árakat fizet. Helyénvalónak tartjuk tehát a gazdákat emlékeztetni, tudassák a Mauthner céggel, még pedig minta melléklésével, ha arankamentes lóhere — vagy lucerna-mag felett rendelkeznek.

— **Az ország tiz vidéki városában,** nevezetesen: Balassagyarmaton, Kassán, Kolozsvárott, Lugoson, Nagyváradon, Pécsen, Pozsonyban, Brassóban, Szombathelyen és Zágrábban szervezeti m. kir. utmesteri iskolák új (harmadik) két éves tanfolyama ez év december 1-én fog megnyílni. A szervezeti szabályzat 4. §-a értelmében a tanfolyamra korlátolt számban közalkalmazásban nem álló, kifogástalan erkölcsű, egészséges, erős testalkatú, 20—30 éves koru, valamely középiskola 4 osztályát sikerrel végzett, magyarul beszélő és író egyének is felvétetnek. A pályázni kívánóknak bővebb felvilágosítással szol-

gál a balassagyarmati kir. államépítészeti hivatal, hova a pályázati kérvények legkésőbb aug. 31-ik napjának déli 12 óráig benyújtandók.

Vérszegénységet

rendkívül gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsio és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsio kivívott magának, különösen

vérszegénység

eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalán beszerezhetők s amelyet sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá, hogy ezen alkatrészek a sajátos SCOTT-féle eljárás által izletes, könnyen emészthető Emulsiová dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tápereje felülmulhatatlan.

:: :: :: :: :: :: :: :: :: ::

Egy eredeti üveg ára 2.50 kor.

Kapható: a gyógyszerárakban.

Az Emulsio vásárlásánál a Scott-féle módszer védjegyét — a hal-

lást — kérjük figyelembe venni.

:: :: :: :: :: :: :: :: :: ::

HIRDETÉSEK.

A REKLÁM

Allandó, észszerű és ügyes reklamozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

hirdetési osztályánál

tulajdonos LEOPOLD GYULA szerkesztő BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 41.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, páratlan pontossággal és olcsón eszközölnek hirdetéseket és reklamokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen.

Dalmatin

A legjobb rovar- és féregirtószer 20, 30 és 50 filléres szabadalmazott dobozban.

Dalmatin

Takarékosság szempontjából rendkívül célszerű és a gummifecskendőt fölöslegessé teszi. Használatba kintűnő hatásáért és egyszerű — kezeléséért közkedveltségnek örvend. —

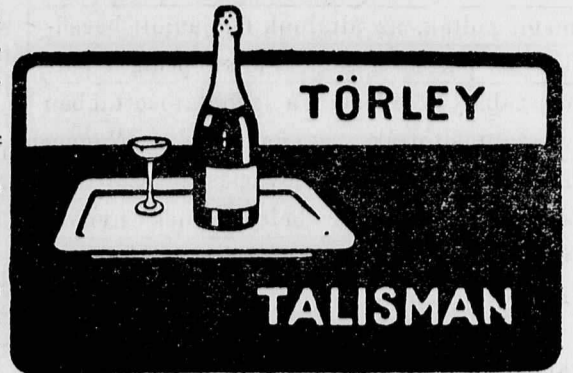
Dalmatin

Minden fűszerkereskedésben és drogériában kapható. —

Főlerakat: 220 5—1.

STELLA vegyészeti gyár

Ledermann D. Budapest, VII. Nefelejts-u. 39.

Selmecebánya

és

Hont vármegye

közügyeinek

őszinte és bátor

szószólója

a

Selmeci Ujság.

Szerkesztőség:

Selmecebánya, Deák Ferenc-u. 2.

kiadóhivatal:

Nádossy Ferenc Zólyom,

hová a hirdetési díjak s vidéki

előfizetési pénzek küldendők.